

вестицій, тобто швидкого повернення інвестору вкладених коштів за рахунок грошових потоків, що їх генерує дане вкладення, так як грошові потоки — це доходи, які одержує інвестор протягом періоду експлуатації проекту у формі амортизаційних відрахувань та чистих прибутків від реалізації продукції.

УДК 657.05:339.144

Поддубна Н. М.,
аспірантка кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

РОЛЬ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УПРАВЛІННІ ТОВАРНими ЗАПАСАМИ

Нинішня ситуація у країні демонструє проблеми, які виникають у процесі управління як усієї економіки загалом, так і підприємствами зокрема. Роздрібні торговельні підприємства споживчої кооперації займають рівноправне місце серед інших суб'єктів господарської діяльності. А отже, вони працюють у рамках сучасної жорсткої конкуренції. Тому, в умовах, що склалися, керівництво як ніколи, потребує обліково-аналітичну інформацію, щоб ефективно контролювати та управляти усіма процесами, які пов'язані з закупівлею, утриманням та реалізацією товарних запасів.

Саме вирішення даних питань і спонукало таких видатних науковців, як: Безродна Т. М., Озеран В. О., Пилипенко А. А., Сопко В. В. та ін. направити свої зусилля на розв'язання цих важливих проблем.

Обліково-аналітична інформація базується не лише на даних бухгалтерського обліку. Вона включає в себе оперативний облік, статистичні, довідкові та інші види даних. Таким чином, можна говорити, що обліково—аналітичне забезпечення — це комплекс послідовних процесів, який має на меті формування якісної обліково—аналітичної інформації необхідної управлінському персоналові для прийняття виважених рішень у процесі керівництва торговельним підприємством.

Варто відмітити, що обліково-аналітичне забезпечення управління товарними запасами повинно відповідати головним цілям підприємства. До них, зокрема, належать: підвищення рентабельності, зростання фінансової стійкості та інвестиційної привабливості. Це стає можливим, завдяки забезпеченню системи управління релевантною інформацією, яка розкриває реальний меха-

нізм усіх процесів, пов'язаних із товарними запасами, виявляє сильні та слабкі ділянки та своєчасно усуває негативні фактори.

Із метою раціональної організації обліково-аналітичного забезпечення в управлінні товарними запасами необхідно чітко окреслити основні завдання. Проаналізувавши та доопрацювавши напрацювання учених, доцільно їх виділити у два блоки: загальний і специфічний. Що стосується першого блоку, то тут варто приділити увагу саме організації збору інформації, а саме: розробити обліковий цикл для підприємств роздрібною торгівлі та визначити ряд критеріїв та порядок, за якими зібрана інформація може бути прийнята до уваги та використана в управлінських цілях. Це дасть змогу швидко та раціонально відсортувати дані для отримання максимальної віддачі від них.

Другий блок, специфічний, присвячений безпосередньо обліково-аналітичному забезпеченню в управлінні товарними запасами. У ньому основними завданнями можуть бути:

- проведення систематичного аналізу фінансово-господарського стану торговельного підприємства;

- розробка обґрунтованих норм товарних запасів, їх рівня на основі збалансованості витрат господарюючого суб'єкта, пов'язаних з процесами закупівлі, зберігання та реалізації;

- аналітичний супровід системи контролю за рівнем товарних запасів, проведення факторного аналізу та визначення, що саме впливає на відхилення норм і планових значень від фактичних;

- аналітичний розрахунок прогнозованого прибутку (збитку) при впровадженні нових систем управління запасами;

- постійний контроль на всіх етапах укладання та виконання договорів на постачання, зберігання та реалізацію товарних запасів.

Основна проблема, яка на сьогоднішній день присутня у більшості торговельних підприємств споживчої кооперації, породжується саме неналежною організацією системи обліково-аналітичного забезпечення — це не приділення належної уваги управлінню товарними запасами, тобто постійне недооцінення або переоцінення своїх майбутніх потреб у них.

Причиною цього є відсутність розробленого комплексного інструментарію обліково-аналітичного забезпечення управління, що відповідає вимогам ринкової економіки. Тому, така система повинна володіти такими характеристиками як мобільність і швидка її трансформація залежно від впливу динамічних зовнішніх і внутрішніх факторів на роздрібні торговельні підприємства споживчої кооперації в конкурентному середовищі. Дослідивши праці як теоретиків, так і практиків із даного питання, можна уза-

гальнити, що для підтримки належних характеристик система обліково-аналітичного забезпечення повинна мати повноцінний інструментарій, що включає в себе:

- релевантну класифікацію товарних запасів і витрат підприємства, пов'язаних з їх рівнем для цілей управління;

- систему управлінського обліку, яка чітко відслідковує усі господарські процеси, які пов'язані з товарами;

- обґрунтовану методику віднесення витрат на постійні та змінні, а також розподілу непрямих витрат суб'єкта господарювання;

- організація обліку витрат за центрами відповідальності, це дасть змогу отримати точну інформацію про структуру витрат, які входять до собівартості товарних запасів;

- визначення собівартості товарних запасів, яка змінюється залежно від джерел надходження;

- економічно-обґрунтований спосіб обліку торговельної націнки та транспортно-заготівельних витрат;

- аналітичне забезпечення балансування всіх значних витрат, пов'язаних з рівнем товарних запасів, із метою виявлення як перспективних, так і ретроспективних оптимальних рівнів товарів;

- аналітичне обґрунтування впровадження та застосування систем управління товарними запасами.

Отже, можна стверджувати, що грамотно організована система обліково-аналітичного забезпечення управління товарними запасами допоможе швидко та ефективно реагувати на зміни у ринковому середовищі та дасть змогу приймати економічно—обґрунтовані управлінські рішення, що в свою чергу, матиме позитивний результат для діяльності не лише окремого підприємства, а й всієї економіки у цілому.

УДК 338.24:658.8183

Савчук В. К.,

д.е.н., професор,

завідувач кафедри обліку, аналізу та аудиту,

Національний університет

біоресурсів та природокористування України

ГЕНЕЗА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ

Управління — складний інтелектуально-креативний процес пізнання сутності, динаміки й потенціалу керованого об'єкта з метою приведення його в бажаний стан. Управління є по суті об-